

CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ

- concurs național interdisciplinar literatură română – religie -

- ediția I -

2010 – 2011

În procesul definirii identității culturale românești, în spațiul cultural al Europei contemporane, literatura și religia configurează ansamblul trăsăturilor arhetipale. Creația literară reprezintă sursa fundamentală pentru cunoașterea mentalităților, a genului proximal și a diferenței specifice dintre ființa națională și cea universală. Marile mituri universale care stau la baza creației artistice derivă din elementele de cultură religioasă. Prin urmare, cultura și spiritualitatea românească definesc profilul antropologic al românului trăitor în spațiul valorilor universale.

Concursul național interdisciplinar *Cultură și spiritualitate românească* se adresează tuturor elevilor din clasele a V-a – a XII-a, capabili de performanță în domeniul interdisciplinar literatură-religie și **se desfășoară în conformitate cu precizările din Calendarul concursurilor naționale școlare cu finanțare de MECTS (secțiunea concursuri interdisciplinare și transdisciplinare, poziția 02), aprobat cu nr. 60234/21.12.2010 și postat pe site-ul www.edu.ro.**

Obiectiv general:

Valorificarea potențialului creativ al elevilor de gimnaziu și de liceu, cu privire la *capacitatea acestora de a înțelege și de a exprima, dintr-o perspectivă personală, viziunea despre lume, despre condiția umană sau despre artă, așa cum acestea sunt reflectate în literatură, prin valorificarea elementelor de cultură religioasă.*

Obiective specifice:

- Stimularea lecturii avizate a textelor beletristice, bază a formării unei personalități culturale deschise;
- Valorizarea competențelor de documentare, de comprehensiune și argumentare și reflecție personală ale elevilor;

- Promovarea interdisciplinarității, prin corelarea literaturii cu religia, ca mijloc de păstrare a adevăratelor valori moral-spirituale;
- Evaluarea abilităților de susținere a unei argumentări personale, bazate pe studiu comparativ și pe intuiție culturală;
- Utilizarea adecvată a limbajului din sfera valorilor religioase în diferite contexte de comunicare;
- Cultivarea interesului pentru lectura textelor sapiențiale;
- Consolidarea comportamentului moral-religios, premisă a personalității morale.

Secțiuni:

1. Pentru clasele a V-a – a VIII-a: **Lumea între sacru și profan**

a) subsecțiunea: **clasele a V-a – a VI-a**

b) subsecțiunea: **clasele aVII-a – aVIII-a**

2. Pentru clasele a IX-a – a XII-a *Hermeneutica textelor sapiențiale*

a) subsecțiunea: *Hermeneutica textelor sapiențiale din literatura cultă*

b) subsecțiunea: *Hermeneutica textelor sapiențiale folclorice*

Etapele concursului

- **Etapa de promovare** (15 ianuarie – 15 februarie 2011)

În această etapă, se va realiza, cu sprijinul Inspectoratelor Școlare Județene, promovarea în școlile gimnaziale și liceale din țară a Regulamentului de desfășurare a concursului, postarea unor anunțuri pe site-urile oficiale, expedierea invitațiilor și a regulamentului de participare școlilor partenere.

- **Etapa locală** (20 – 27 februarie 2011)

Comisiile constituite la nivelul localităților vor elabora subiecte, prin raportare la tema concursului, la cele două secțiuni, respectiv la cele patru subsecțiuni, apelând la bibliografia orientativă și la sugestiile de teme specificate în regulamentul. Timpul de lucru va fi de 2 ore. Lucrările vor fi evaluate în unitatea școlară organizatoare, conform descriptorilor prevăzuți în regulamentul concursului. După ierarhizare, lucrările care au întrunit între 80 și 100 de puncte/secțiune vor fi selectate pentru etapa județeană. Înaintarea rezultatelor către inspectoratele școlare se va face în maximum cinci zile de la desfășurarea etapei locale.

- **Etapa județeană** (19 – 27 martie 2011)

Comisia județeană întrunită la nivelul fiecărui inspectorat școlar va elabora subiecte, prin raportare la tema concursului, la cele două secțiuni, respectiv la cele patru subsecțiuni, având în vedere bibliografia orientativă și sugestiile de teme specificate în regulamentul. Timpul de lucru va fi de 2 ore. Lucrările vor avea dimensiunea de minimum 1 pagină și maximum 3 pagini (Secțiunea 1), respectiv minimum 2 pagini și maximum 5 pagini

(Secțiunea 2) și vor fi evaluate conform descriptorilor prevăzuți în regulamentul concursului, apoi ierarhizate valoric.

Pentru **etapa națională**, vor fi selectate **primele două lucrări/secțiune** care au întrunit punctajul de cel puțin 85 de puncte. Lista elevilor promovați la etapa națională, întocmită după modelul din regulament, va fi trimisă către I.Ș.J. Suceava, pe adresa concursului spiritualitate_lro@yahoo.com

▪ **Expedierea lucrărilor** către organizatorii concursului se va face în perioada **28 martie – 15 aprilie 2011** pe adresa **Inspectoratul Școlar al Județului Suceava**, str. Calea Unirii Nr. 15, cod poștal 720018, pentru Concursul Național Interdisciplinar *Cultură și spiritualitate românească*.

Fiecare lucrare promovată la etapa națională va fi însoțită de **fișa de înscriere**, completată cu toate datele solicitate.

Expedierea lucrărilor se va face obligatoriu și în format electronic, pe adresa concursului (spiritualitate_lro@yahoo.com), în vederea ulterioarei publicări.

▪ **Etapa națională** (14 - 15 mai 2011)

1. *Evaluarea lucrărilor înscrise în concurs*

Comisia centrală de evaluare, desemnată prin decizia M.E.C.T.S., va acorda punctaje fiecărei lucrări, pe baza unei grile de evaluare, având indicatorii stabiliți prin regulament.

2. *Probă scrisă*, cu o durată de 2 ore, interval în care elevii participanți, organizați pe secțiuni și subsecțiuni, vor redacta o lucrare cu dimensiunea de minimum 1 pagină și maximum 3 pagini (Secțiunea 1), respectiv minimum 2 pagini și maximum 5 pagini (Secțiunea 2) - de tip eseu liber – vizând una din temele obligatorii pentru etapa națională a concursului.

▪ **Festivitatea de premiere** (15 mai 2011) Colegiul Tehnic Rădăuți, județul Suceava - Toți elevii participanți la etapa națională vor fi prezenți la festivitatea de premiere. Se vor acorda premii pe secțiunile/subsecțiunile concursului astfel: premiul I, premiul II, premiul III, mențiuni, premii speciale. Activitatea se va desfășura la Colegiul Tehnic Rădăuți, județul Suceava, în conformitate cu precizările transmise de M.E.C.T.S. Lucrările premiate vor fi publicate în volum, cu acordul autorilor acestora, în vederea diseminării informațiilor despre acest concurs și ca exemple de bună practică.

Anexa 1

REGULAMENT DE PARTICIPARE

Concursul național interdisciplinar *Cultură și spiritualitate românească (Lumea între sacru și profan și Hermeneutica textelor sapiențiale)* se adresează elevilor de gimnaziu și de liceu și se desfășoară pe două secțiuni, astfel:

1. Lumea între sacru și profan (clasele a V-a – a VIII-a)

a) subsecțiunea: **clasele a V-a – a VI-a**

b) subsecțiunea: **clasele a VII-a – a VIII-a**

2. Hermeneutica textelor sapiențiale (clasele a IX-a – a XII-a)

a) subsecțiunea: *Hermeneutica textelor sapiențiale din literatura cultă*

b) subsecțiunea: *Hermeneutica textelor sapiențiale folclorice*

a. Etapa locală (20 – 27 februarie 2011)

La această etapă, evaluarea lucrărilor se va face de către o comisie constituită la nivelul fiecărei localități. Lucrările care au întrunit între 80 și 100 de puncte vor fi promovate la etapa județeană.

Înaintarea rezultatelor către inspectoratele școlare se va face în maximum cinci zile de la desfășurarea etapei locale.

b. Etapa județeană (19 – 20 martie 2011)

Lucrările elevilor vor fi redactate pe baza subiectelor elaborate de comisia județeană. Evaluarea se va realiza de către comisia de evaluare constituită la nivelul fiecărui județ, prin decizia I.Ș.J. Primele două lucrări/secțiune, care au întrunit cel puțin 85 de puncte, vor fi promovate pentru etapa națională.

Fiecare județ poate înscrie în concurs, pentru etapa națională, **4 elevi** (câte doi pentru fiecare secțiune).

Tabelul cu elevii promovați va fi trimis pe adresa de e-mail a concursului menționată supra. Lucrările promovate, însoțite de **fișele de înscriere** a elevilor, vor fi expediate atât prin poștă, pe adresa **Inspectoratul Școlar al Județului Suceava**, str. Calea Unirii Nr. 15, cod poștal 720018, pentru Concursul Național Interdisciplinar *Cultură și spiritualitate românească*, cât și în format electronic (format Word 2003), pe adresa de e-mail a concursului.

Expedierea listelor elevilor participanți și lucrările acestora se va face în perioada 28 martie – 15 aprilie 2011.

Model de tabel pentru transmiterea datelor

Nr. crt.	Numele și prenumele elevului	Unitatea școlară	Clasa	Titlul lucrării	Secțiunea / subsecțiunea concursului	Numele și prenumele profesorului îndrumător
----------	------------------------------	------------------	-------	-----------------	--------------------------------------	---

Condiții de redactare a lucrărilor care vor participa la etapa națională:

Lucrările promovate la **etapa națională** vor fi realizate în format Word 2003, maximum 5 pagini format A4, cu margini egale de 2 cm, font Times New Roman – 12, versiune românească (literele speciale având semne diacritice), aliniat justify, distanța dintre rânduri 1,5. Titlul va fi centrat, scris cu litere corp 14, bold, la 4 cm de marginea superioară a foii. Datele de identificare a elevului (nume și prenume, clasa, școala, numele profesorului îndrumător) vor fi înscrise la două rânduri, aliniat dreapta, corp font 12.

c. Etapa națională (14 - 15 mai 2011, Colegiul Tehnic Rădăuți, județul Suceava) constă în:

1. *Probă scrisă*, cu o durată de 2 ore, interval în care elevii participanți, organizați pe secțiuni, vor redacta o lucrare - de tip eseu liber – vizând una dintre temele obligatorii pentru etapa națională a concursului.

2. *Evaluarea lucrărilor înscrise în concurs*

Stabilirea câștigătorilor se va face prin calcularea mediei aritmetice a punctajului obținut de elevi la cele două probe ale concursului.

Clasamentul participanților se va stabili pe baza unei grile de evaluare cu următorii indicatori: *rigoarea științifică a conținutului* (30 p.), *circumscrierea în sfera temei* (20 p.), *pertinența și originalitatea interpretării* (20 p.), *structurarea logică a conținutului* (10 p.), *utilizarea limbii literare și respectarea normelor de ortografie și de punctuație* (10 p.), *din oficiu* – 10 p.

Teme obligatorii pentru etapa națională

1. Lumea între sacru și profan

a) subsecțiunea: clasele aV-a – aVI-a

Proverbe și „cuvinte de folos” în basmele lui Creangă

Parabole în oglindă

b) subsecțiunea: clasele a VII-a - a VIII-a

Emoție sacră și lirism profan în poezia românească

Configurarea de sine în călătoriile inițiatice din basme

2. *Hermeneutica textelor sapiențiale* (clasele a IX-a – a XII-a)

a) subsecțiunea: *Hermeneutica textelor sapiențiale din literatura cultă*

Inflexiuni de spiritualitate românească în literatura veche

De la Psalmii biblici la Psalmii din literatura cultă

b) subsecțiunea: *Hermeneutica textelor sapiențiale folclorice*

Sacrificiu și transfigurare în miturile românești

Chipul românesc al lui Dumnezeu

Bibliografie orientativă

*** *Floarea darurilor*

*** *Filocaliile*, vol. I-XII

*** *Sfânta Scriptură (Pildele lui Solomon; Psalmii; Ecclesiastul; Cartea lui Iov, Epistolele pauline etc.)*

*** *Proverbe și zicători*

*** *Miorița; Monastirea Argeșului; Traian și Dochia*

*** *Balade populare românești*

*** *Basme populare românești*

Agârbiceanu, Ion - *Nuvele; Povestiri*

Alexandru, Ioan - *Imnele iubirii; Imnele bucuriei*

Alexianu, Alexandru - *Istoria poeziei românești*

Arghezi, Tudor - *Psalmi; Ochii Maicii Domnului*

Basarab, Neagoe - *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie;*

Basarabescu, I.A. - *Nuvele și schițe*

Blaa, Lucian - *Poezii; Meșterul Manole; Zamolxe, Trilogia culturii (Spațiul mioritic); Trilogia valorilor (Gândire magică și religie, Artă și valoare)*

Brătescu Voinești, I.Al. - *Nuvele și schițe*

Cantemir, Dimitrie - *Divanul sau Gîlceava Înțeleptului cu Lumea sau Giudețul Sufletului cu Trupul*

Cerin, Sorin - *Culegere de înțelepciune; Învață să mori; Înțelepciune etc.*

Coșbuc, George - *Poezii (Nunta Zamferei; Moartea lui Fulger; Decebal către popor etc.)*

Costin, Miron - *Viața lumii; De neamul moldovenilor, din ce țară au ieșit strămoșii lor*

Creangă, Ion - *Povești; Povestiri; Amintiri din copilărie*

Dosoftei - *Opere alese (Psalmi); Psaltirea pre versuri tocmită*

Dumitrescu, Sorin - *Șapte dimineți cu părintele Stăniloae*

Eliade, Mircea - *Istoria credințelor și ideilor religioase; Meșterul Manole; Maitreyi; La țigănci*

Eminescu, Mihai - *Cezara; Poezii*

Galaction, Gala - *Nuvele; Povestiri*
 Goga, Octavian - *Poezii*
 Gyr, Radu - *Poezii*
 Hasdeu, Bogdan Petriceicu - *Răzvan și Vidra*
 Ivireanul, Antim - *Didahiile*
 Neculce, Ion - *O samă de cuvinte*
 Noica, Constantin - *Carte de înțelepciune*
 Pamfile, Tudor - *Sărbătorile la români*
 Pann, Anton - *Povestea Vorbii ; O șezătoare la țară*
 Plămădeală, Antonie - *Tâlcuri noi la texte vechi; Tradiție și libertate în spiritualitatea ortodoxă; Dascăli de cuget și simțire românească*
 Putneanul, Iacob - *Alfavita sufletească; Despre învățătura cărții*
 Russo, Alecu - *Cântarea României*
 Sadoveanu, Mihail - *Baltagul; Creanga de aur; Viața lui Ștefan cel Mare; Neamul Șoimăreștilor; Frații Jderi;*
 Simion Florea, Marian - *Nașterea la români; Nunta la români; În mormântarea la români*
 Slavici, Ioan - *Nuvele; Mara; Basmе*
 Stăniloae, Dumitru - *Reflexii despre spiritualitatea poporului român*
 Steinhardt, Nicolae - *Primejdia mărturisirii; Dăruind vei dobândi; Jurnalul fericirii*
 Strempele, G. - *Antim Ivireanu, Opere alese*
 Țuțea, Petre - *Cugetări memorabile; Între Dumnezeu și neamul meu*
 Ureche, Grigore - *Letopisețul Țării Moldovei*
 Ursache, Petru și Ursache, Magda - *Poezie creștină românească*
 Varlaam - *Cazania sau Carte românească de învățătură*
 Voiculescu, Vasile - *Poezii; Ultimele sonete închipuite ale lui Shakespeare*

Notă: Elevi pot consulta și alte lucrări adecvate tematic.

Sugestii de teme:

- Ucenicie la curțile înțelepciunii
- Personalitate vs. persoană morală
- Vocația solidarității la români
- Aspectele creștine ale poeziei eminesciene
- „Cântarea României” de Alecu Russo – Pledoarie pentru speranță
- Petre Țuțea – orgoliul de a fi român
- Generozitate și altruism în Pildele lui Solomon
- Iubirea de semeni – necesitate și/sau libertate?
- Actualitatea sfaturilor biblice
- Nicolae Steinhardt – modestie vs. smerenie
- Abordare interdisciplinară a Psalmilor
- Dor și eternitate în lirica blagiană
- Binecuvântările muncii în epistolele pauline

- Elemente de civilizație spirituală de pe teritoriul românesc
- La români, tradiția se înrudește cu veșnicia
- Prospekție, retrospekție, introspekție în texte sadoveniene
- Folclorul - moștenire culturală ancestrală
- Comunicarea – bucuria cuminecării din celălalt
- Mituri și ritualuri românești
- Filocalia – afirmare și reafirmare a „iubirii de frumos”
- Tradiții, ritualuri și ceremonii
- Cultul strămoșilor la români
- Proiecții evanghelice în poezia imnică a lui Ioan Alexandru
- Desăvârșirea sau înrudirea cu Hristos
- Asumarea libertății de a fi
- Ritualuri sacrificiale în literatura populară
- Cărțile de suflet ale neamului meu
- Perspectiva nemuririi în ritualurile de nuntă
- Valorificarea morții ca act creator în baladele populare românești
- Textul literar și textul biblic – realități deschise
- Învățăture de viață – *cunoașterea, bunătatea, blândețea, combaterea lenei, împăcarea și supunerea, echilibrul în fața răului, respectarea legii, chibzuința, iubirea de familie, eroismul, dragostea de țară, autodesăvârșirea, noblețea sufletească, curajul, dreptatea, adevărul, dragostea de frumos, înțelepciunea, buna măsură a lucrurilor, cinstea, darul de a gândi bine, de a vorbi frumos și de a acționa cu succes, binefacerea, conștiința de sine, cumpătarea, conviețuirea armonioasă, buna cuviință, dorința de progres, liniștea sufletească (ataraxia), iubirea, fericirea, dragostea față de locurile natale, frumusețea relațiilor interumane etc.*

Persoane de contact:

- **prof. Rita Cîntiuc**, inspector școlar de specialitate, e-mail: ritacantiuc@yahoo.com , tel. 0722365850;
- **prof. Eleonora Bulboacă**, inspector școlar de specialitate, e-mail eleonora_bulboaca1957@yahoo.com , tel. 0724385282;
- **prof. Aurica Daneliuc**, e-mail: auricadaneliuc@yahoo.com, tel. 0742405653;
- **prof. Daniela Ceredeev**, e-mail: danielaceredeev@yahoo.com , tel. 0744606950.

Anexa 2

CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ

Concurs național interdisciplinar

ediția I, 2010 – 2011

Fișă de înscriere

Secțiunea _____

Subsecțiunea _____

Numele și prenumele elevului _____

Școala _____ clasa _____

CNP _____

C.I. / Certificat de naștere: Seria _____ Nr. _____

Adresa

personală _____

_____

Nr. telefon _____ e-mail _____

Numele și prenumele profesorului îndrumătorului

_____

Adresa școlii _____

Telefon _____ e-mail _____